

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

MD 2004, mun. Chișinău
Str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
mail: secretariat@constcourt.md

În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și articolul 4 alin. (1) lit. a), art. 24 alin. (1) și art. 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, **se înaintează prezenta sesizare pentru efectuarea controlului constituționalității** prevederilor art. 5 pct. 28) lit. c), e), art. 163 alin. (6) din Codul fiscal nr. 1163/1997 și a prevederilor pct. 24 subpunct. 1) din Regulamentul cu privire la Registrul unic al echipamentelor de casă și control, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor (*evidența fiscală a persoanelor fizice care desfășoară activități independente*).

Deputat în Parlamentul

Republicii Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 266 a
"19" 12 2025

p/e
14:03

SESIZARE

pentru efectuarea controlului constituționalității prevederilor art. 5 pct. 28) lit. c), e), art. 163 alin. (6) din Codul fiscal nr. 1163/1997 și a prevederilor pct. 24 subpunct. 1) din Regulamentul cu privire la Registrul unic al echipamentelor de casă și control, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor

AUTORUL SESIZĂRII

Ion CHICU

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova,

Președinte al P.P. „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”

bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105,

mun. Chișinău, MD 2073

OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are drept obiectiv examinarea constituționalității prevederilor art. 5 pct. 28) lit. c), e), art. 163 alin. (6) din Codul fiscal nr. 1163/1997 și a prevederilor pct. 24 subpunct. 1) din Regulamentul cu privire la Registrul unic al echipamentelor de casă și control, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor, **care reglementează în mod expres utilizarea IDNP-ului în calitate de cod fiscal al persoanei fizice care desfășoară activități independente**, contrar prevederilor art. 1 alin. (3), art. 4, art. 28 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova, art. 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.1298-XIII din 24 iulie 1997) și art. 7 din Convenția nr.108 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (încheiată la Strasbourg la 28 ianuarie

1981 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.483 - XIV din 2 iulie 1999).

EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

1. Prin Legea nr. 356/2022 au fost operate modificări la Legea nr. 93/1998, potrivit căroră deținătorii de patente în vederea continuității desfășurării activității comerciale, începând cu 01 iulie 2023 au trecut la un regim fiscal simplificat – activitatea independentă.
2. Conform art. 5 pct. 36¹ Cod fiscal, activitatea independentă reprezintă activitatea de comerț desfășurată de către o persoană fizică doar în mod individual, fără a constitui o formă organizatorico-juridică, în urma desfășurării căreia se obține venit.
3. La art. 5 pct. 28) lit. c) și e) din Codul fiscal, este definită noțiunea: cod fiscal, care reprezintă numărul personal de identificare al contribuabilului, atribuit în modul stabilit de prezentul cod. Se consideră – codul personal (IDNP) atribuit persoanei fizice cetățean al Republicii Moldova de către autoritatea competentă conform cadrului normativ.
4. Art. 162 alin. (1) lit. b) din Codul fiscal, prevede că se atribuie cod fiscal: oricărei persoane fizice – cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin sau apatrid – care dispune de obiecte impozabile sau care are obligații fiscale, conform legislației fiscale, sau care a obținut dreptul de a exercita o anumită activitate în baza patentei de întreprinzător.
5. Subsecvent, art. 163 alin. (6) din Codul fiscal stabilește că codul fiscal al persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. b) reprezintă codul personal (IDNP) atribuit conform cadrului normativ de către autoritatea competentă sau este identic cu numărul actului de identitate al cetățeanului străin sau al apatridului.

6. Conform art. 69⁸ alin. (3) din Codul fiscal, începând cu 9 iulie 2023, persoanele care desfășoară activitate independentă în vederea documentării comercializării bunurilor sunt obligați să utilizeze în cadrul desfășurării activității sale doar echipament de casă și control conectat la Sistemul informațional automatizat „Monitorizarea electronică a vânzărilor”.
7. Potrivit pct. 24 subpunct. 1) din Regulamentul cu privire la Registrul unic al echipamentelor de casă și control, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor, printre elementele generale ale bonului de casă/documentului fiscal pentru toate domeniile de activitate se includ: denumirea, codul fiscal, sediul contribuabilului/adresa unității structurale unde este amplasat echipamentul de casă și control sau **numele, prenumele și IDNP ale persoanei fizice** ce desfășoară activități independente, precum și adresa subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat la care a fost înregistrat echipamentul de casă și control.
8. Prin prisma normelor enunțate, persoana care desfășoară activitatea independentă are obligația să utilizeze echipamentul de casă și de control la efectuarea decontărilor și să elibereze obligatoriu plătitorului bonul de casă/document fiscal, care conține toate elementele obligatorii specificate supra, **inclusiv „numele, prenumele și IDNP ale persoanei fizice ce desfășoară activități independente – ceea ce constituie o ingerință în viața privată a persoanei”,** contrar art. 28 din Constituție, art. 8 din Convenția Europeană și art. 7 din Convenția nr. 108 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal.
9. Art. 1 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova proclamă că: *„Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate, iar art. 4 din legea supremă prevede că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanța cu Declarația Universală a Drepturilor*

Omului, cu pactele si cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte și dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

10. Art. 28 din Legea Supremă statuează: „Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”, iar la art. 54 este prevăzută restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, și anume: „(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

11. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997) sunt următoarele:

Articolul 8

Dreptul la respectare a vieții private și de familie

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională,

siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

12. Prevederile relevante ale Convenției nr.108 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (încheiată la Strasbourg la 28 ianuarie 1981 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.483 - XIV din 2 iulie 1999) sunt următoarele:

Articolul 1

Obiectul și scopul

„Scopul prezentei Convenții este de a garanta, pe teritoriul fiecărei Părți, tuturor persoanelor fizice indiferent de naționalitate sau reședință, respectarea drepturilor și libertăților lor fundamentale, și în mod special a dreptului la viața privată, în legătură cu prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (protecția datelor).”

Articolul 2

Definițiile

„În scopul prezentei Convenții:

a. „date cu caracter personal” înseamnă orice informație referitoare la o persoană fizică, identificată sau identificabilă (“persoana respectivă”);

[...]”

Articolul 7

Securitatea datelor

„Trebuie să fie luate măsuri corespunzătoare de securitate pentru protejarea datelor cu caracter personal înregistrate în fișierele automatizate de date contra distrugerii accidentale sau neautorizate, sau pierderii accidentale, precum și contra accesului, modificării sau difuzării neautorizate.”

13. Prevederile relevante ale Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal (M O., 2011, nr.170-175, art.492) sunt următoarele:

Articolul 1

Scopul legii

„Scopul prezentei legi este asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în special a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private.”

Articolul 2

Domeniul de aplicare

„(1) Prezenta lege reglementează relațiile juridice care apar în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal ce fac parte dintr-un sistem de evidență sau care sînt destinate să fie incluse într-un asemenea sistem, efectuată în totalitate sau în parte prin mijloace automatizate, precum și prin alte mijloace decît cele automatizate.

14. Potrivit Legii nr.133 din 8 iulie 2011, numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) cade sub incidența noțiunii de date cu caracter personal, or acestea reprezintă orice informație referitoare la o persoană fizică identificată și identificabilă. Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale.

15. Art. 9 din același act normativ, care se referă la prelucrarea datelor cu caracter personal avînd funcție de identificare, instituie obligativitatea de a respecta următoarele condiții: a) subiectul datelor cu caracter personal și-a dat consimțământul; și b) prelucrarea este prevăzută în mod expres de legislație.

16. Astfel, se relevă că Legea Supremă și tratatele internaționale evocate impun

statului obligația de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată împotriva oricăror atingeri.

17. Pe marginea unor aspecte similare (*evidența fiscală a unor persoane care desfășoară activități liberale*), urmare a efectuării controlului constituționalității unor prevederi ale actelor normative, Curtea Constituțională a adoptat Hotărârea nr. 13 din 22 mai 2014, prin care a admis sesizarea nr. 12a/2014, fiind relevate de către Curte următoarele.
- 18.P. – 55: *„Odată cu ratificarea Convenției nr.108 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, încheiată la Strasbourg la 28 ianuarie 1981, Republica Moldova și-a asumat anumite responsabilități în partea ce vizează asigurarea protecției drepturilor și libertăților persoanei în cadrul prelucrării datelor cu caracter personal, precum și la compartimentul corespunderii prelucrării datelor cu caracter personal prevederilor actelor normative naționale și internaționale.”*
- 19.P.-54: *„în contextul evoluțiilor informaționale progresiste ale societății moderne, dreptul la viața privată are conotații diverse și complexe, din care s-a desprins o componentă specifică – dreptul la protecția datelor cu caracter personal.”*
- 20.P.-59: *„instituția protecției datelor cu caracter personal reprezintă un sistem de norme, care au ca scop prevenirea abuzurilor ce pot să apară în urma colectării, stocării și prelucrării datelor cu caracter personal și este o reacție la riscurile ce pot afecta viața privată și intimitatea persoanei, fiind generate de prelucrările ilegale de date.”*
- 21.P.-79: *„pe de o parte, potrivit cerințelor legislației interne și internaționale, statul trebuie să prevadă garanții efective pentru a proteja datele cu caracter personal și pentru a nu admite o ingerință în viața privată, pe de altă parte, potrivit prevederilor legale sesizate, statul creează premise pentru dezvăluirea publică a numărului de identificare de stat al persoanei fizice care exercită activitate independentă, atribuit în calitate de cod fiscal, fără consimțământul persoanei. Or, codurile personale ale persoanelor fizice care desfășoară activitate independentă,*

utilizate și drept coduri fiscale, devin accesibile tuturor persoanelor cu care aceștia interacționează în exercitarea activității, prin urmare se atestă absența unei protecții a propriilor informații, iar persoana nu poate fi în siguranță și nu este protejată de amestecul în viața sa privată.”

22.P.-87: „potrivit prevederilor art. 54 din Constituție și art.8 din Convenția Europeană, în speță, ingerința statului în viața privată a persoanei prin utilizarea numărului de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) în calitate de cod fiscal pentru persoanele care desfășoară activități independente nu este proporțională scopului urmărit. Această ingerință nu se încadrează în situațiile în care Constituția și Convenția Europeană admit limitări.”

23.P.-88, P.-89: „Astfel, nu poate fi găsită nici o justificare obiectivă și rezonabilă pentru adoptarea unor astfel de reglementări, care, drept consecință, permit dezvăluirea numărului de identificare de stat (IDNP) al persoanelor fizice”, „statul, prin introducerea reglementărilor de ordin legislativ, are atât obligația negativă de a nu interveni în mod nejustificat în viața privată, domiciliul și corespondența unei persoane, cât și obligația pozitivă de a asigura respectarea în mod eficient a valorilor pe care are menirea să le protejeze, în acest sens fiind necesar ca legiuitorul să ofere oportunități și remedii efective.”

24.P.-91: „În concluzie, Curtea reține pe marginea normelor de drept sesizate că protecția informațiilor cu caracter personal are o importanță fundamentală pentru asigurarea dreptului la viața privată, astfel, prin reglementările contestate, care ca efect permit accesarea de către un cerc nelimitat de persoane a numărului de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) care desfășoară o activitate independentă, contrar voinței acesteia, se instituie o ingerință în viața privată a persoanei, disproporțională scopului urmărit, fiind încălcat articolul 28 din Constituție.”

25.Reținem că, la adoptarea Hotărârii nr. 13 din 22 mai 2014, Curtea a atras atenția Parlamentului printr-o adresă că legiuitorul are obligația de a găsi soluțiile cele mai adecvate și rezonabile, astfel încât cadrul legal să ofere protecție împotriva

atingerilor arbitrare, precum și să nu admită atingerea substanței dreptului ce ține de respectarea vieții intime, familiale și private, din care motiv considerăm că și pe marginea prezentei sesizări, la adoptarea unei hotărâri, Curtea ar urma la fel printr-o adresă să atragă atenția Parlamentului pentru lichidarea problemelor sesizate, în temeiul art. 42 din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională.

26. Reieșind din faptul că prevederile actelor normative sesizate sunt contrare art. 28 din Constituție, art. 8 din Convenția Europeană și art. 7 din Convenția nr. 108 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, considerăm că la examinarea admisibilității sesizării, până la examinarea în fond a acesteia, în vederea evitării prejudiciilor și a consecințelor negative iminente și ireparabile de o gravitate semnificativă pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, **urmează a fi suspendată acțiunea** prevederilor art. 5 pct. 28) lit. c), e), pct. 36¹, art. 69⁸ alin. (3), art. 162 alin. (1) și art. 163 alin. (6) din Codul fiscal nr. 1163/1997 și a prevederilor pct. 24 subpunct. 1) din Regulamentul cu privire la Registrul unic al echipamentelor de casă și control, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor, cu emiterea unei Decizii în acest sens.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Solicit Înaltei Curți:

1. Declararea admisibilă a prezentei sesizări;
2. Suspendarea acțiunii prevederilor art. 5 pct. 28) lit. c), e), pct. 36¹, art. 69⁸ alin. (3), art. 162 alin. (1) și art. 163 alin. (6) din Codul fiscal nr. 1163/1997 și a prevederilor pct. 24 subpunct. 1) din Regulamentul cu privire la Registrul unic al echipamentelor de casă și control, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea

decontărilor, în temeiul art. 26 alin. (1) și alin. (2) punct1) lit. b) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională;

3. Exercițarea controlului constituționalității și declararea drept neconstituțională a art. 5 pct. 28) lit. c), e) și art. 163 alin. (6) din Codul fiscal nr. 1163/1997 și a prevederilor pct. 24 subpunct. 1) din Regulamentul cu privire la Registrul unic al echipamentelor de casă și control, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor.
4. Atragerea atenției Parlamentului printr-o adresă că legiuitorul are obligația de a găsi soluțiile cele mai adecvate și rezonabile, astfel încât cadrul legal să ofere protecție împotriva atingerilor arbitrare, precum și să nu admită atingerea substanței dreptului ce ține de respectarea vieții intime, familiale și private.

DATE SUPLIMENTARE REFERITOALE LA OBIECTUL SEISIZĂRII

Se remarcă că aspectelor sesizate, au constituit anterior obiect al examinării de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova și de către Comisia parlamentară permanentă pentru drepturile omului și relații interetnice.

LISTA DOCUMENTELOR

- *Decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova nr. 300 din 06 decembrie 2023;*
- *Demersul Comisiei parlamentare permanente pentru drepturile omului și relații interetnice nr. CDO-04 nr. 40 din 29 ianuarie 2024 adresată ministerului finanțelor;*
- *Demersul P.P. „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” nr. 72 din 11 decembrie 2023;*
- *Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 13 din 22 mai 2014 adoptată pe marginea sesizării nr. 12a/2014.*

VII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile conținute în prezentul formulare de sesizare sunt exacte.

Digitally signed by Chicu Ion
Date: 2025.12.19 13:59:19 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Ion CHICU